

Huvudman

Vara kommun
vara.kommun@vara.se

Beslut

Datum 2024-10-17

Dnr 2024:3675

Sida 1 (4)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nästegårdsskolan F-6 i Vara kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vara kommun att senast den **torsdag den 12 december 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vara kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vara kommun ska vidta följande åtgärder

Extra studietid

- Se till att erbjuda extra studietid, minst två timmar per vecka, för samtliga elever i årskurs 4–6. Den extra studietiden ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen och vara åtskild från övrig undervisning. Av huvudmannens redovisning ska framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisning av vidtagna åtgärder skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:3675) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2024 inlett en tillsyn av Nästegårdsskolan F-6 i Vara kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Nästegårdsskolan F-6 följer gällande bestämmelser om extra studietid.

Skolinspektionen har inhämtat ett skriftligt yttrande från Varas kommun samt kompletteringar avseende läsåret 2024/25. Skolinspektionen har, tillsammans med uppgifterna i huvudmannens yttrande, även fått ta del av elevernas scheman.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i februari 2024 genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Nästegårdsskolans arbete med extra studietid. Rektor uppgav i intervju att det då fanns elever på skolan som inte erbjöds två timmar extra studietid per vecka, bland annat på grund av hur skolskjutstiderna var förlagda.

Av Vara kommuns yttrande framgår bland annat följande. Skolenhetens arbete med extra studietid under höstterminen 2023 följdes upp i samband med rektorsmöten för grundskolans rektorer. I detta ingick faktorer som hur man organiserar, vilka som bemannar och hur många elever som deltar. Huvudmannen uppger att upphandlade skolskjutsavtal, som styrs av elevernas ramschema, innebär svårigheter att anordna extra studietid på ett likvärdigt sätt. Sekundärt är även bemanningen en organisatorisk svårighet utifrån tjänstefördelning och antal personal. Inför höstterminen 2024 har förvaltningen sett över möjligheten till justering av skolskjutsen. Huvudmannen uppger att det i nuläget inte finns möjlighet att justera denna, varför förvaltningen behöver förhålla sig till de tider som finns för

skolskjuts. I uppstarten av höstterminen 2024 kommer förvaltningen att följa upp hur skolenheten planerar att erbjuda extra studietid.

Av huvudmannens kompletteringar av yttrandet framgår att extra studietid på Nästegårdsskolan för läsåret 2024/25 har förlagts måndag till torsdag kl. 8.00-8.30 och att den är bemannad med en lärare. Av inskickade scheman framgår att ordinarie lektioner börjar kl. 8.30. Huvudmannen uppger också följande ankomsttider för skolskjutsar under måndagar till torsdagar: skolskjutsar ankommer kl. 8.05, kl. 8.10, kl. 8.13 och kl. 8.20. Buss i linjetrafik ankommer kl. 8.00 respektive kl. 8.05.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Av förarbetena till skollagen avseende extra studietid framgår bland annat följande. Det bör inte göras någon begränsning av vilka elever i de aktuella årskurserna som ska erbjudas extra studietid. Studietiden kan gynna alla elever, oavsett kunskapsnivå, genom att utifrån sina egna förutsättningar utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Studietiden kan därmed bidra till att skapa en mer jämlik skola. Huvudmän och skolor bör arbeta för att särskilt motivera de elever som har störst behov av att delta i studietiden. Det grundläggande syftet, att höja kunskapsresultaten och bidra till ökad likvärdighet särskilt i fråga om att kompensera för elevers olika förutsättningar, lägger ett särskilt ansvar på huvudmän och skolor i arbetet med att uppmuntra till deltagande. Av förarbetena framgår vidare att kommuner under vissa förutsättningar är skyldiga att erbjuda elever kostnadsfri skolskjuts. Detta bör gälla även för elever som deltar i extra studietid. Regeringen är mån om att elever inte ska behöva avstå från att delta i extra studietid för att de har en lång resväg till skolan. Vid planering av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts. (prop. 2021/22:111 s. 19–20)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Vara kommuns verksamhet vid Nästegårdsskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende att alla elever i årskurs 4-6 ska erbjudas extra studietid minst två timmar per vecka.

Utredningen visar att skolan erbjuder två timmar extra studietid per vecka i direkt anslutning till skoldagen. Den extra studietiden är förlagd mellan kl. 8.00 och kl. 8.30 under måndag till torsdag. Utredningen visar vidare att det

på skolan finns elever som åker skolskjuts till skolan. Av förarbetena till den aktuella bestämmelsen framgår att det är viktigt att den extra studietiden görs tillgänglig för alla elever för att möjliggöra för dem att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Ett särskilt ansvar ligger på huvudmän och skolor att uppmuntra till deltagande. Ett led i det är att säkerställa att även elever som är beroende av skolskjuts har möjlighet att delta i den extra studietiden. Huvudmannen har uppgett att skolskjutsarna ankommer till skolan mellan kl. 8.00 och kl. 8.20. Detta innebär att eleverna som åker skolskjuts inte kommer att kunna delta under hela den erbjudna extra studietiden. Elever som kommer med skolskjutsen klockan 8.20 har rimligen inte någon reell möjlighet att alls delta i den extra studietiden, då ordinarie lektion börjar kl. 8.30. Tillsynen visar därmed att samtliga elever inte har möjlighet att delta vid den extra studietiden under hela den erbjudna tiden och att vissa elever inte har möjlighet att delta alls.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vara kommuns verksamhet vid Nästegårdsskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att erbjuda alla elever extra studietid i en omfattning av två timmar. Det finns därför skäl att förelägga Vara kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Cecilia Byström

Föredragande
Signerat av: Cecilia Byström